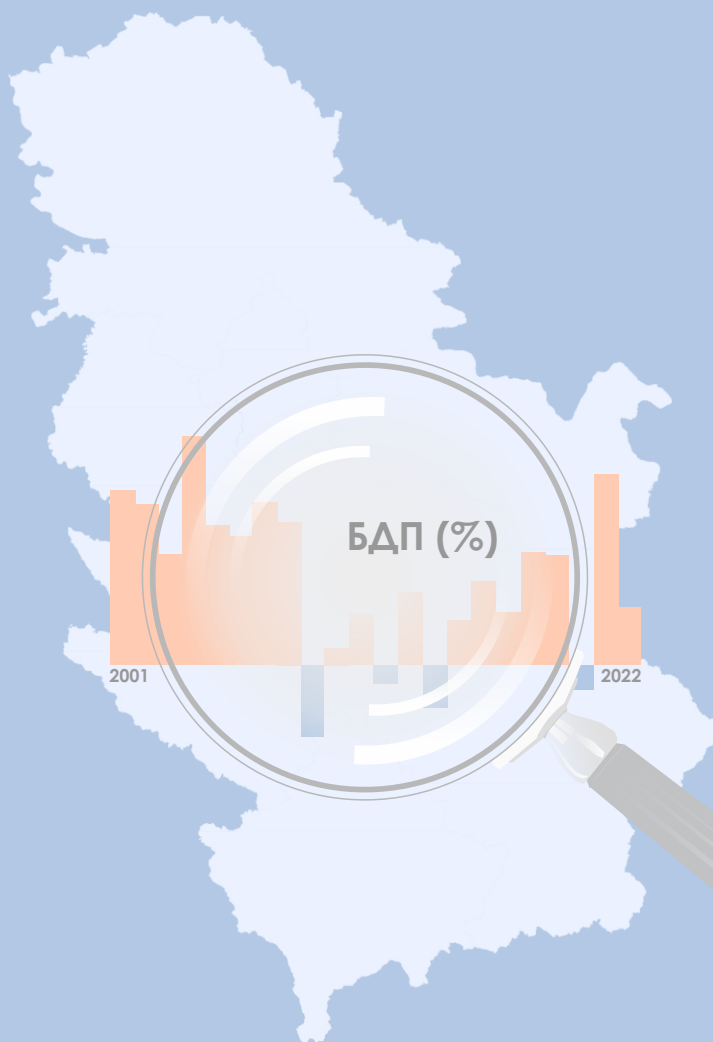

ISBN-978-86-6161-226-8

РАСТ И СТРУКТУРНЕ ПРОМЕНЕ У ПРИВРЕДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 2021–2022.

Београд, 2023.

САДРЖАЈ

УВОД	5
МЕТОДОЛОШКЕ НАПОМЕНЕ	7
СКРАЋЕНИЦЕ	9
ПРЕГЛЕД ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА	10
РЕЗИМЕ	13
I. РАСТ И РЕФОРМСКИ ПРОЦЕСИ ИЗМЕЂУ ДВЕ РЕЦЕСИЈЕ – ГЛОБАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ КОНТЕКСТ	22
РАСТ У 2021–2022.– ГЛОБАЛНИ НИВО И НИВО ЕУ	22
РАСТ У 2021. И ОЧЕКИВАЊА У 2022–2024. У ТРАНЗИЦИОНИМ ЕВРОПСКИМ ЕКОНОМИЈАМА	24
КРЕДИТНИ РЕЈТИНГ ТРАНЗИЦИОНИХ ЕВРОПСКИХ ДРЖАВА У 2022.	26
ПРИВРЕДНИ РАСТ У СРБИЈИ 2021–2022. И ПРОГНОЗА РАСТА У 2023.	27
СТРУКТУРНЕ РЕФОРМЕ У ОБЛАСТИ ЕКОНОМСКИХ КРИТЕРИЈУМА (ЕВРОПСКА КОМИСИЈА)	29
РЕФОРМСКИ НАПРЕДАК И КОНКУРЕНТНОСТ (ЕВРД)	32
ОЧЕКИВАЊА И РИЗИЦИ У ЕУ И У ТРАНЗИЦИОНИМ ДРЖАВАМА	34
II. МАКРОЕКОНОМСКИ БИЛАНС ПРИВРЕДЕ, 2021–2022.	37
III. РАСТ, ЗАПОСЛЕНОСТ И ПРОДУКТИВНОСТ	40
IV. ИНВЕСТИЦИЈЕ – ПОКРЕТАЧ РАСТА	45
ДОПРИНОС ИНВЕСТИЦИЈА ПРИВРЕДНОМ РАСТУ	46
ЕФИКАСНОСТ ИНВЕСТИЦИЈА	47
ДОПРИНОС СДИ ПРИВРЕДНОМ РАСТУ	50
V. ПРИВРЕДНИ БИЛАНС У 2021.	55
РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРИВРЕДЕ	55
ПЕРФОРМАНСЕ ПОСЛОВАЊА ВЕЛИКИХ ПРЕДУЗЕЋА	57
ЕФЕКТИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ СЕКТОРА	58
ПРИВРЕДА – НЕТО ДОБИТАШ, 2021.	60
10 КОМПАНИЈА – НАЈВЕЋИ ДОБИТАШИ	61
НАЈВЕЋИ ГУБИТАШИ У ПРИВРЕДИ, 2021. (ИЗНАД 25 МИЛ. ЕУР)	62
VI. СТРУКТУРНЕ ПРОМЕНЕ ПРИВРЕДЕ	63
БРУТО ДОДАТА ВРЕДНОСТ	63
10 КОМПАНИЈА СА НАЈВЕЋИМ БДВ-ОМ У ПРИВРЕДИ, 2021.	64
ПОСЛОВНИ БИЛАНС	65
ПРОМЕНЕ У СТРУКТУРИ ЗАПОСЛЕНОСТИ ПРИВРЕДЕ	67
КОМПАНИЈЕ СА ВИШЕ ОД 5.000 ЗАПОСЛЕНИХ	68
СТРУКТУРНЕ ПРОМЕНЕ КВАЛИТАТИВНИХ ПЕРФОРМАНСИ ПРИВРЕДЕ	69
ЛИКВИДНОСТ	70
ПРОФИТАБИЛНОСТ	70

VII. СЕКТОРСКЕ ПРОМЕНЕ ПРИВРЕДЕ	72
СЕКТОРСКИ ДОПРИНОС РАСТУ	72
СЕКТОРСКА ТРАНСФОРМАЦИЈА ПРИВРЕДЕ	74
СЕКТОРСКЕ ПРОМЕНЕ У СТРУКТУРИ ЗАПОСЛЕНОСТИ	76
СЕКТОРСКЕ ПРОМЕНЕ КВАЛИТАТИВНИХ ПЕРФОРМАНСИ ПОСЛОВАЊА	77
СЕКТОРСКЕ ПРОМЕНЕ ЗАДУЖЕНОСТИ	78
VIII. ПРОМЕНЕ У СВОЈИНСКОЈ СТРУКТУРИ ПРИВРЕДЕ, 2020.	80
СВОЈИНСКА СТРУКТУРА ПРИВРЕДЕ	81
ДОПРИНОС ДОМАЋИХ И СТРАНИХ КОМПАНИЈА РАСТУ	82
СВОЈИНСКА СТРУКТУРА ДОБИТИ	83
10 СТРАНИХ КОМПАНИЈА НАЈВЕЋИ ДОБИТАШИ	84
10 СТРАНИХ КОМПАНИЈА НАЈВЕЋИ ГУБИТАШИ	85
СВОЈИНСКА СТРУКТУРА БДВ-А	85
СВОЈИНСКА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ	87
КВАЛИТАТИВНЕ ПЕРФОРМАНСЕ СВОЈИНСКЕ СТРУКТУРЕ	88
IX. СТРУКТУРНЕ ПРОМЕНЕ У ПРЕРАЂИВАЧКОЈ ИНДУСТРИЈИ	89
РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ	90
СТРУКТУРА ДОБИТИ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ ПО ОБЛАСТИМА	91
СТРУКТУРА БДВ-А ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ ПО ОБЛАСТИМА	94
СТРУКТУРНЕ ПРОМЕНЕ У ПРЕРАЂИВАЧКОЈ ИНДУСТРИЈИ, 2015–2021.	97
ПРОМЕНЕ КВАЛИТАТИВНИХ ПЕРФОРМАНСИ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ	98
ЛИКВИДНОСТ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ ПО ОБЛАСТИМА	99
ПРОФИТАБИЛНОСТ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ ПО ОБЛАСТИМА	100
ЗАДУЖЕНОСТ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ ПО ОБЛАСТИМА	101
ПРОМЕНЕ У ТЕХНОЛОШКОЈ СТРУКТУРИ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ	102
X. РАСТ НОВИХ ИНДУСТРИЈА: ИКТ, КРЕАТИВНА И КУЛТУРНА ИНДУСТРИЈА	105
МЕТОДОЛОШКИ КОНТЕКСТ	105
ДИНАМИЧАН РАСТ СЕКТОРА ИКТ, КРЕАТИВНЕ И КУЛТУРНЕ ИНДУСТРИЈЕ 2019–2021.	109
СТРУКТУРНЕ ПЕРФОРМАНСЕ ИКТ СЕКТОРА	110
СТРУКТУРНЕ ПЕРФОРМАНСЕ КРЕАТИВНЕ ИНДУСТРИЈЕ	112
СТРУКТУРНЕ ПЕРФОРМАНСЕ РАСТА КУЛТУРНЕ ИНДУСТРИЈЕ	114
XI. ПРОБЛЕМИ У ПОСЛОВАЊУ ПРИВРЕДЕ	116
НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ПОСЛОВАЊА АКТИВНИХ ПРЕДУЗЕЋА СА О ЗАПОСЛЕНИХ ГУБИТАК ВЕЋИ ОД 50 МИЛ. ЕУР)	116
ПОСЛОВАЊЕ МИКРОПРЕДУЗЕЋА	118
ОБАВЕЗЕ И ЗАДУЖЕНОСТ	119
КУМУЛИРАНИ ГУБИЦИ	120
СТОПА ИЗГУБЉЕНОГ КАПИТАЛА	121
ДУГОРОЧНА ФИНАНСИЈСКА РАВНОТЕЖА (НОФ)	122
СПОЉНИ ДУГ	123
ЛИТЕРАТУРА	124

УВОД

„Постоји јака синергија структурних реформи на раст. Интеракције између реформи кроз структурне области су често комплементарне.“
(Ari, Pula & Sun, IMF, WP/22/184)

Стратешки циљ Владе Републике Србије јесте убрзан привредни раст и спровођење структурних реформи у функцији раста и подизања квалитета животног стандарда становништва. Истраживање ***Раст и структурне промене привреде Републике Србије, 2021–2022.*** сагледава структурне перформансе раста и степен структурног прилагођавања привредног система Србије новим глобалним ризицима и изазовима, након санирања економских последица изазваних глобалном пандемијом 2020.

Резултати истраживања ***Раст и структурне промене привреде Републике Србије, 2021–2022.*** указали су да је привреда у 2021. остварила највећи раст (7,5%) у периоду од 2005. године, као и да је очекивани раст од 2,3% у 2022. резултанта глобалне енергетске кризе и контракције раста у најразвијенијим привредама Европе узроковане кризом у Украјини. Привреда је побољшала све структурне перформансе пословања и остварила, по оцени Европске комисије, реформски напредак у 2022. у области *Економских критеријума* – оцењена је између умереног и доброг нивоа припремљености у развоју функционалне тржишне привреде.

Истраживање ***Раст и структурне промене привреде Републике Србије, 2021–2022.*** састоји се из једанаест међусобно повезаних делова. *Први део* садржи пресек постпандемијског раста у ЕУ и у транзиционим државама региона, са посебним акцентом на процене привредног раста у периоду 2022–2024, уз приказ глобалних ризика који могу утицати на раст. У *другом делу* приказани су кључни Макроекономски резултати у периоду 2021–2022, као и тренд кључних макроекономских варијабли од 2015. *Трећи део* садржи анализу основних перформанси раста, запослености и продуктивности. *Четврти део* је усмерен на анализу доприноса инвестиција расту, посебно СДИ, са акцентом на ефикасности инвестиција. *Пети део* приказује основне резултате пословања привреде у 2021, посебно сегмента ММСП и великих предузећа. У *шестом делу* је изложена детаљна анализа структурних промена у привреди, са акцентом на променама у пословном билансу, БДВ-у, запослености и квалитативним перформансама. *Седми део* је фокусиран на анализу секторских перформанси привреде. *Осми део* приказује промене у својинској структури привреде, са детаљном компаративном квалитативном анализом групације предузећа са већинским домаћим и већинским страним капиталом. *Девети део* анализира кључне промене у Прерађивачкој индустрији, посебно из угла квалитативних перформанси и промена у технолошкој структури. *Десети део* је посвећен анализи раста нових привредних сектора ИКТ, Креативна и Културна индустрија. И на крају, у *једанаестом делу*, дат је приказ кључних структурних проблема у привреди.

У истраживању ***Раст и структурне промене привреде Републике Србије, 2021–2022.*** коришћени су годишњи финансијски извештаји привредних друштава Агенције за привредне регистре (коначни финансијски извештаји за период 2015–2020, а за 2021. прелиминарни финансијски извештаји), подаци Министарства финансија, Народне банке Србије (НБС) и статистичка истраживања и базе података Републичког завода за статистику. Годишњи финансијски извештаји АПР-а обухватају и привредна друштва са подручја АП Косово и Метохија.